PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO
na rok szkolny 2026/2027
w Szkole Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie

CZĘŚĆ I

1. Podstawa prawna przygotowania i realizacji doradztwa zawodowego w szkole podstawowej:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59,
- Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2245)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. 2019 poz. 639 z późn.zm),
- Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli,
- Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego,
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych, przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026r. zmieniające Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego,
- Rozporządzenie MEiN z dnia 22 lipca 2022r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych.
- Rozporządzenie MEN z 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół,
- Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie.

2. Cele główne:

- Wspieranie uczniów Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji, kierunków kształcenia w szkołach znajdujących się w naszym rejonie oraz rynku pracy.
- Działania informacyjno-doradcze dla rodziców uczniów, aby mogli wspomóc swoje dzieci w wyborze przyszłej szkoły i zawodu.
- Zapoznanie uczniów i ich rodziców z cyfrowymi narzędziami wykorzystywanymi w doradztwie zawodowym, w tym platformami edukacyjnymi i ogólnopolskimi bazami zawodów.
- Zaznajomienie uczniów z aktualnym, zmieniającym się rynkiem pracy (świat zawodów, potrzeby rynku pracy, wpływ nowych technologii, w tym AI na zawody, praca zdalna, elastyczne formy zatrudnienia).
- Pomoc uczniom klas VIII w zakresie naboru elektronicznego do szkół ponadpodstawowych.

3. Odbiorcy:

- uczniowie wszystkich oddziałów, w szczególności klas 7 i klas 8
- rodzice uczniów
- nauczyciele , wychowawcy klas.

4. Osoby realizujące program doradztwa zawodowego w szkole:

- Anna Florczykiewicz - koordynator realizacji doradztwa zawodowego w szkole, w tym spraw związanych z naborem elektronicznym do szkół ponadpodstawowych, realizator zajęć z doradztwa zawodowego w kl.7 i kl.8

- nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog szkolny – realizacja zagadnień dotyczących poznawania swoich mocnych i słabych stron, świata zawodów, ćwiczenie umiejętności potrzebnych w przyszłej pracy zawodowej.

5. Współpraca z innymi instytucjami.

W ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego, przy uwzględnieniu specyfiki szkoły, a także lokalnego otoczenia społeczno-gospodarczego, zakłada się w miarę możliwości i potrzeb współpracę z takimi instytucjami jak:

- Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie
- Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie
- CECH Rzemieślników i Przedsiębiorców w Cieszynie

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Cieszynie
- lokalni przedsiębiorcy i pracodawcy
- Współpraca ze szkołami programowo wyższymi - szkołami ponadpodstawowymi (licea, technika, szkoły branżowe I stopnia), uczelniami wyższymi naszego regionu (Akademią WSB, Uniwersytetem Śląskim). Współpraca dotyczy zarówno placówek publicznych, jak i niepublicznych.
- Centrum Kształcenia Zawodowego w Bażanowicach.

CZĘŚĆ II

PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ DLA KLAS I–III

W klasach I –III szkoły podstawowej celem orientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji. Służyć ku temu mają zajęcia tematyczne, rozmowy i zabawy dotyczące zainteresowań oraz zdolności uczniów. W ten sposób odkrywane będą potencjalne obszary do rozwoju kompetencji, umiejętności i postaw prozawodowych. Uczniowie angażowani będą również w odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie, poznawanie nazw i specyfiki zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu. Powyższa tematyka jest realizowana przez wychowawców klas podczas obowiązkowych zajęć szkolnych realizowanych zgodnie z podstawą programową.

PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ DLA KLAS IV–VI

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI szkoły podstawowej jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji. Poznawanie swoich mocnych i słabych stron przez uczniów oraz dalsze odkrywanie świata zawodów i rynku pracy, będzie wprowadzane przy okazji realizacji podstawy programowej

na zajęciach szkolnych, podczas lekcji wychowawczych, zajęć bibliotecznych oraz wycieczek szkolnych czy spotkań z przedstawicielami różnych zawodów.

PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ DLA KLAS VII

Celem doradztwa zawodowego w kl.7 jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania swojej kariery, dalszego poznawania samego siebie, swoich zasobów i celów. Poszerzona zostaje tematyka dotycząca świata zawodów. Uczniowie są wdrażani do poszukiwania i analizy informacji na temat zawodów, ich charakterystyki, poszukiwania drogi do zdobycia konkretnej profesji. Uczniowie uczą się konfrontować własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców. Działania uwzględniają nowoczesne narzędzia informacyjne oraz ogólnodostępne platformy edukacyjne. Uczniowie wstępnie zaznajamiani są ze strukturą systemu edukacji po szkole podstawowej i ofertą szkół.

Realizacja programu doradztwa zawodowego odbywa się:

- na zajęciach z doradztwa zawodowego -I semestr, 10 godzin dydaktycznych,
- na wszystkich przedmiotach w ramach korelacji międzyprzedmiotowej i realizacji celów przedmiotowych kształcenia ogólnego np. wiedzy o społeczeństwie, geografii, języka polskiego, wychowania do życia w rodzinie,
- na godzinach wychowawczych,
- podczas konsultacji indywidualnych,
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. projekty edukacyjne, konkursy, spotkania i wycieczki zawodoznawcze).

Zajęcia z doradztwa zawodowego są oparte na „Programie realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasie 7 szkoły podstawowej" (opracowanie: Beata Grzelak; wydawnictwo ORE, Warszawa 2017). Wykorzystane zostaną również ogólnodostępne platformy edukacyjne np. Mapa Karier, Zintegrowana Platforma Edukacyjna. Zajęcia realizowane są w ramach trzech bloków tematycznych:

I. Samopoznanie

II. Informacje edukacyjno-zawodowe

III. Rynek pracy

Tematyka zajęć:

1. Wszyscy jesteśmy zdolni.
2. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej.
3. Umiejętności a zawód.
4. Moje umiejętności.
5. Czym się interesuję.
6. Jak zaplanować przyszłość edukacyjno-zawodową?
7. Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa.
8. Informacje o świecie zawodów – cyfrowe narzędzia, platformy edukacyjne, bazy danych.
9. Czy to czego się uczę przyda mi się na rynku pracy?
10. Kompetencje na rynku pracy. Podsumowanie.

Metody pracy:

- ćwiczenia grupowe
- dyskusje problemowe
- kwestionariusze, ankiety, testy
- mini-wykład
- gry i zabawy edukacyjne

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa

PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ DLA KLAS VIII

Celem doradztwa zawodowego w kl.8 jest przygotowanie uczniów do świadomego i dojrzałego uczestnictwa w procesie wyboru zawodu. Część zajęć jest powrotem do tematów realizowanych w klasie 7, tj. poznawanie siebie i tworzenie realistycznej samooceny, a także zgłębianie tematyki dotyczącej rynku pracy i świata zawodów. Wykorzystane zostaną również ogólnodostępne platformy edukacyjne np. Mapa Karier, Zintegrowana Platforma Edukacyjna. Uczniowie klasy VIII będą dodatkowo zaznajamiani z systemem edukacji w Polsce, propozycją kierunków kształcenia oferowaną przez szkoły z naszego regionu oraz zasadami i terminami naboru do szkół ponadpodstawowych. Zadaniem doradcy zawodowego będzie również pomoc w działaniach dotyczących naboru elektronicznego do szkół. Koniecznością będzie zwrócenie

szczególnej uwagi na uczniów pochodzących z Ukrainy, by wspomóc ich poprzez dokładne wyjaśnienie struktury systemu edukacji w naszym kraju, zapoznać ich z ofertą szkół oraz pomóc w przygotowaniu podania i odpowiedniej dokumentacji do szkół ponadpodstawowych.

Realizacja programu doradztwa zawodowego odbywa się:

- na zajęciach z doradztwa zawodowego -10 godzin dydaktycznych w semestrze II,
- na wszystkich przedmiotach w ramach korelacji międzyprzedmiotowej i realizacji celów przedmiotowych kształcenia ogólnego np. wiedzy o społeczeństwie, geografii, języka polskiego, wychowania do życia w rodzinie,
- na godzinach wychowawczych,
- podczas konsultacji indywidualnych,
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. projekty edukacyjne, konkursy, spotkania i wycieczki zawodoznawcze),
- podczas spotkania informacyjnego dla rodziców uczniów klas VIII (prowadzący: doradca zawodowy); wg potrzeb, zgodnie z planem pracy szkoły,
- podczas wyjść do cieszyńskich szkół ponadpodstawowych na tzw. Dni Otwarte oraz spotkań z przedstawicielami różnych szkół ponadpodstawowych, instytucji i firm.

Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego została opracowana przez doradcę zawodowego, w oparciu o takie publikacje jak: „Szkoła, praca, przyszłość”- scenariusze do zajęć z doradztwa zawodowego realizowane dla klas VII i VIII szkoły podstawowej (Mapa Karier), „Zamek- rozpoznawanie predyspozycji zawodowych ” Danuty Piróg oraz „Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkoły podstawowej” (Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2017r.)

Zajęcia realizowane są w ramach trzech bloków tematycznych:

I. Samopoznanie

II. Świat zawodów

III. Informacje dotyczące możliwości dalszego kształcenia.

Tematyka zajęć:

1) Co należy brać pod uwagę myśląc o wyborze szkoły ponadpodstawowej i zawodu?
2) Zainteresowania- test „Karta zainteresowań”.

3) Moje uzdolnienia i umiejętności.
4) Temperament- co to znaczy? Czy należy go brać pod uwagę wybierając zawód?
5) Charakter, stan zdrowia, nasza samoocena- moje mocne i słabe strony.
6) Wiem jaki jestem.
7) Środowiska zawodowe – teoria Johna Hollanda.
8) Szkoła podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda.
9) Świat zawodów – cyfrowe narzędzia, platformy edukacyjne, bazy danych, oferta szkół ponadpodstawowych z naszego regionu.
10) Terminy i zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.

Metody pracy:

- ćwiczenia grupowe
- dyskusje problemowe
- kwestionariusze, ankiety, testy
- mini-wykład
- gry i zabawy edukacyjne

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa

W roku szkolnym 2026/2027 kontynuowany będzie dodatkowo projekt unijny EFS „Równe szanse w cieszyńskich szkołach", w ramach którego wszyscy uczniowie klas VIII będą objęci indywidualnym doradztwem edukacyjno-zawodowym.

Terminarz podejmowanych w roku szkolnym 2026/2027 działań z zakresu doradztwa zawodowego znajduje się w załączonym do Programu załączniku nr 1.

Program został opracowany przez Annę Florczykiewicz
- szkolnego doradcę zawodowego